

Warszawa 6.12.2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

RPO-486104-VII-1.1/04

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pan
Prof. dr hab. Zbigniew Religa
Minister Zdrowia

WARSZAWA

Do podległego mi Biura wpływają wnioski od obywateli, którzy żalą się na służbę zdrowia, przy czym zdecydowana ich większość pochodzi od osób pozbawionych wolności. Zarzuty przedstawione we wnioskach są weryfikowane w oparciu o informacje uzyskane w postępowaniach wyjaśniających, które przeprowadzane są osobiście przez pracowników Biura Rzecznika lub przez organy sprawujące nadzór nad placówkami służby zdrowia, których dotyczą. Podstawę prawną do takiego działania stanowi przepis art. 12 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147).

Od 2004 r. pracownicy Biura Rzecznika zaczęli mieć trudności z uzyskiwaniem informacji dotyczących stanu zdrowia osób składających wnioski oraz dostępem do ich dokumentacji medycznej. Pragnę zaznaczyć, że badając skargi na działalność służby zdrowia ograniczamy się wyłącznie do spraw związanych z dostępnością obywateli do świadczeń medycznych, nie wkraczając w problematykę merytorycznych decyzji dotyczących diagnostyki i leczenia. Pomimo badania wniosków tylko we wskazanym zakresie, konieczne są nam często konkretne informacje dotyczące stanu zdrowia wnioskodawców, rodzaju schorzeń, na które cierpią, wyników badań diagnostycznych i konsultacji. Informacje te potrzebne są dla dokonania rzetelnej oceny zarzutów przedstawianych przez autorów wniosków i udzielenia im wyczerpujących odpowiedzi zawierających ustosunkowanie do sygnalizowanych nieprawidłowości.

Wspomniane trudności w dostępie do dokumentacji medycznej lub do informacji dotyczących stanu zdrowia osób kierujących do mnie wnioski występowały w niektórych zakładach opieki zdrowotnej więziennej służby zdrowia. Centralny Zarząd Służby Więziennej zajął w tej sprawie stanowisko, że na gruncie obowiązującego obecnie stanu prawnego Rzecznik Praw Obywatelskich nie ma upoważnienia do uzyskiwania takich informacji. Dostatecznych uprawnień do tego nie dają mu ani przepisy ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich ani przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408 z późn. zm.). W celu doraźnego rozwiązania problemu Więziennictwo zaproponowało, aby pracownicy podległego mi Biura w każdym przypadku prowadzenia postępowania wyjaśniającego dotyczącego opieki medycznej uzyskiwali od wnioskodawcy specjalne oświadczenie, że wyraża on zgodę na wgląd do dokumentacji medycznej lub udzielenie informacji o stanie zdrowia.

W powyższej sprawie poprosiłem o opinię Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, który zgodził się ze stanowiskiem Centralnego Zarządu Służby Więziennej. Stwierdził, że w obowiązującym stanie prawnym udostępnianie Rzecznikowi Praw Obywatelskich dokumentacji medycznej obywatela, który złożył skargę na niewłaściwe leczenie lub traktowanie przez służbę zdrowia, powinno następować na podstawie pisemnego oświadczenia tego obywatela, zawierającego zgodę na przetwarzanie danych dotyczących jego stanu zdrowia (art. 18 ust. 3 pkt 1 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej w zw. z art. 27 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych). W tym przypadku zgoda na przetwarzanie danych osobowych nie może być dorozumiana i musi być wyrażona w sposób jednoznaczny. Oznacza to, że istnienia takiej zgody nie można wywodzić z samego faktu złożenia do Rzecznika skargi na służbę zdrowia, zawierającej prośbę o jej zbadanie.

Jest oczywiste, że uzyskiwanie od autora każdego wniosku pisemnej zgody na udostępnienie Rzecznikowi dokumentacji medycznej lub pewnych danych z tej dokumentacji jest poważnym utrudnieniem dla pracy podległego mi Biura. Ważniejsze jest jednak to, że takie działanie opóźnia merytoryczne rozpatrzenie wniosków obywateli, a niekiedy może nawet uniemożliwić niezwłoczne podjęcie koniecznej interwencji.

W związku z powyższym na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o Rzeczniku Praw Obywatelskich wnoszę o podjęcie przez Pana Ministra inicjatywy ustawodawczej w celu znowelizowania ustawy o zakładach opieki zdrowotnej przez dodanie w ust. 3 art. 18 punktu 9 stanowiącego, że Rzecznik Praw Obywatelskich jest podmiotem, któremu zakład opieki zdrowotnej obowiązany jest udostępnić prowadzoną dokumentację medyczną pacjenta korzystającego z jego świadczeń zdrowotnych.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że za takim rozwiązaniem przedstawionego problemu opowiedział się również Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych.

/-/